1938 ий
15
НОЯБРЬ
№ 100 (484)
Акше 5 ыр.

9-ше ИИ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушныза!

Рвезе коммунист

ВЛКСМ
Маробком
ден
горком
орган

У КОМСОМОЛЬСКИЙ РУКОВОДИТЕЛЬ-ШАМЫЧЫН КЫЗЫТСЕ ЗАДАЧЫШТ

Комсомольский организацийлаште отчетно-выборный погынымаш-шамыч кумдан шарленыт. Звениговский районышто отчетно-выборный погынымашым 68 первичный организацийыште (60 процент) эртарыме. Йошкар-Олаште 63 ВЛКСМ первичный организацийгыч 51-же уже комитетым сайленыт. Комсомольский погынымаш-шамыч комсомолец-шамычын большевик-шамыч партий да тудын Сталинский Центральный Комитетше йыр эше утларак чакеммыштым, Ленин—Сталин партий паша верч беззаветно кучедалаш решимость да ямде улмыштым демонстрироватлышт.

Отчетно-выборный погынымаш-шамычын кажне участникше пытартыш жапыште, утларакшым ВКП(б) ЦК-н кодшо ийсе февральско-мартовский пленумжо деч вара комсомолец-шамычын могай кугу политический воспитаний школым эртымыштым шке опытешыже раш ужын, шижын шогa. Тиде пленумеш Сталин йолташын ыштыме указанийже шинчымаш дене вооружитлен, обстановкым правильно оценитлен, троцкистско-бухаринский да буржуазно-националистический шпион, вредитель-шамычым — калыкын подлый тушманжешамычым громитлен, вожге куклен моштымаш дене вооружитлен.

Эртыше ийыште внутрисоюзный демократийым строго соблюдатлыме да большевистский критик ден самокритикым лўддегызе шарыме дене комсомольский организаций-шамыч организационно да политически пенгыдемыныт. Тиде шотышто мемнан опытна кугун уланын. Комсомолец-шамычын политический активностьышт кугун кушкын. Погынымашлаште выступатлыше комсомолец-шамыч руководительышт ончылан кугу требованийым шындат, бдительность кушмашым, вредительствын последствийжым вашкерак пыташлан кугу желанийышт улмым ончыктат.

Комсомольский организаций-шамычын руководительыштлан комсомолец-шамыч тушман-шамыч ваштареш беспощадно кучедал моштымым ончыкты-шо-шамычым, комсомолец-шамыч да несоюзный молодежь дене пенгыде кылым кучышо - шамычым угыч сайлат. Мутлан мемнан республикыште комитет да первичный организаций секретарьлан сайлалтше-шамыч кокла гыч 73 процентше руководящий пашаш первой гана сайлалтын.

Выбор-шамычын итогышт наглядно ончыктат: могай поян талант йыр уло, могай кугу армий социалистический строительствын тўрлӧ участкылаштыже политический да озанлык пашалан ямдылалтшуын, выдвигатлымым вуча. Тиде резерв - шамыч пеш шуко, нуным движенийыш колтыман. У кадр-шамычым куштымашыш эше шуко вийым пыштыман, нунын нерген эреак заботитлыман, нуным туныктыман да воспитатлыман.

Комсомольский организаций-шамычын чыла вийыштым комсомолец-шамыч коклаште, несоюзный молодежь да йоча-шамыч коклаште политико-воспитательный пашам саемдымашке, мемнан партийын героический историйжым тунеммашке, вредительствын последствийжым пытарымашке, фашизмын троцкистско-бухаринский да буржуазно - националистический агентше-шамычым йӧршеш куклен пытарымашке виктарыман.

У комитет да нунын секретарьышт отчетно-выборный погынымашлаште комсомолец-шамычын ыштыме замечанийышт да предложенийышт дене руководствоватлашышт да тудым тўрыс шуктышаш верч кучедалашышт кўлеш.

Чыла комсомольский организаций-шамыч ВЛКСМ районный да областной конференцийлашке организованно толаш, партийын Сталинский Центральный Комитетше кузе требоватла, тугак нуным кўкшӧ политический уровенеш эртараш кўлеш.

ОНЧЫЛ МОЛОДЕЖЬ КОМСОМОЛЫШ ПУРА

Кугу шокшем пелэ кыдалаш школ пелен (Шернур район) сентябрь тылзыште 27 ен дене ВЛКСМ комитетым почмо ыле. ВЛКСМ-ын XX идалыкшылан да отчет ден выборлан ямдылалтмаште комсомольский организаций несоюзный молодежь коклаште пашам ятыр саемден. Нуным политучебе дене авалтыме. Культурно-массовый пашашкат эреак активно шупшмо. Садлан молодежын комсомолыш пураш шонымашыже кугун кушко. Пытартыш кечылаште гына комсомол радамыш 15 отличник да ударник-шамычым пуртымо. Нунын кокла гыч пелыже ўдыр-шамыч. Пашам сайын ыштыме дене комсомольский организаций кок тылзе жапыште 42 ен мартен кушкын.

Семенов П. С.

* * *

„Первой март" колхоз пеленсе первичный комсомольский организаций (Шернур район) пашам сайын ыштымыже дене кажне тылзын кушкеш. Отчетно-выборный погынымаш деч вара 5 енгым комсомолыш пуртымо. Угыч пуртымо комсомолец-шамычлан политический шинчымашыштым нӧлталаш политбеседе дене посна кружокым организоватлыме. Тиде кружокыш тунемаш чыланат коштыт.

Антропов.

* * *

У-Тор'ял район Ворошилов лўм. колхоз пелен шукерте огыл 5 комсомолец дене первичный комсомольский организацийым организоватлыме. Кызыт адак 3 ўдыр да 2 рвезым комсомол радамыш пуртымо. Комсомольский организаций ик тылзе жапыште 10 ен мартен кушко.

Тыгак Кўан-Памаш пелэ кыдалаш школ пеленсе первичный комсомольский организацият кызыт 7 енлан кушкын.

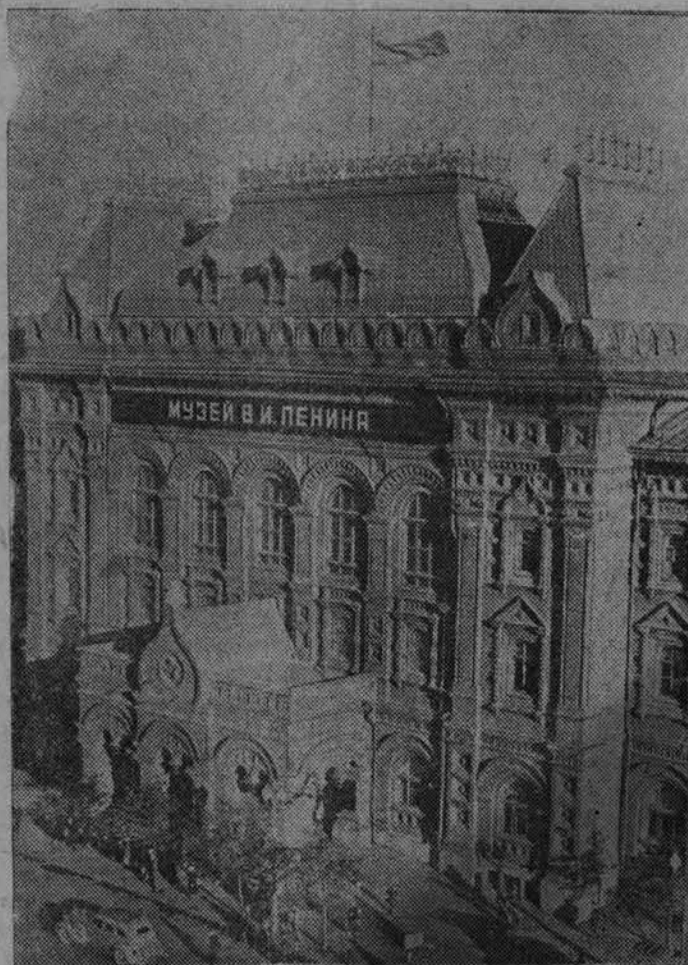
Веня.

* * *

„Марий" колхозышто (Шернур район) несоюзный молодежь коклаште ВЛКСМ программе ден устав тунеммашым организоватлыме. Тышке шуко самырык рвезе ден ўдыр-шамыч коштыт.

Тыге несоюзный молодежым комсомолыш пурташ ямдылен шогымо дене кызыт 9 самырык ончыл колхозник да колхозницам комсомолыш пуртымо.

Иванов.

Москва.
Снимкыште: Ленин музей. Фото Э. Евзерихинын (Союзфото)

„Петр Великий" пароходым вўд йымач лукмо

Эпроновец-шамыч у чаппе сенгымашым ыштеныт. „Петр Великий" лўман кугу пароходым вўд йымач луктыныт.

„Петр Великий" пароход вўд йымалне 18 ий киен. Тудо 1913 ийыште Англиеш ыштылтын. Пароходын кужытшо 116 метр, лопкытшо 15,8 метр, 10 тўжем тонн водоизмещениян, шке жапыштыже Российын тудо эн кугу судножлан шотлалтын. Империалистический война жапыште „Петр Великий" госпитальный судно ыле. 1920 ий февральыште Черный морьышто мине умбак логалмыже дене вўд йымак каен.

„Петр Великий" судным вўд йымач лукмаште молодежь, утларакшым комсомолец-шамыч пашам ыштеныт. Заданийым нуно 200—300 процентлан темен шогеныт.

РОДИНА-АВАЛАН ПӦЛӦК

ВЛКСМ-н 20-шо идалыкше лўмеш „Серп и Молот" московский заводын электроконгга комсомольско-молодежный коллективше идалыкаш планым ончылгоч темен.

Ноябрьын первой кечылаштыжак комсомолец-шамыч планым 118 процентлан темаш тўналыныт.

Родина - авалан пӧлӧк шотдене 1939 ий 1 январьлан тиде электроконгга коллектив 2 тонн вурсым план деч утым левыкта.

„Спартак" СССР-ыште футбол дене первой верым налын

Футбол дене первой верыш лекшаш верч розыгрышышто участвоватлыше мастер-шамычын 26 футбольный команде гыч эн шуко очком московский орденоносный „Спартак" обществе команде налын да футбол дене СССР-ыште чемпион званийым сенген налын. Спартаковец-шамыч 50 очком налын кертшаш гыч 39 очком налыныт.

(„Комсомольская правда" газет гыч).

Вурсым рекордно левыктымаш

Макеевка, 8 ноябрь. Киров лўмеш Макеевский металургический заводын 2 № цехысе мартеновецше-шамыч тенгече паша ыштымe уло жаплан вурсым рекордно левыктеныт.

Суткаште нормо почеш 1.100 тонн олмеш 1.500 тонн кўкшӧ качестван вурсым левыктыме. Сталевар-шамыч чыланат тиде кечыште плановый нормым ятыр эртарен теменыт.

3 № конга талукаш планым темен.

Советский машина-шамычым граница вес велыш ужалымаш

1938 ийыште советский производство тўрлӧ машина-шамычым граница вес велыш ужалымаш ятыр кугемын. 1937 ийын первой кум кварталже дене тангастарымаште советский автомобиль-шамычым ужалымаш 200 процентлан утла кугемын. Ял озанлык машина-шамычым ужалымаш виянгын.

195

ВЛКСМ-ын XX ИДАЛЫК ЛӰМЕШ СОРЕВНОВАНИЙЫН СЕҤЫМАШЫЖЫМ ПЕҤГЫДЕМДАШ ДА ШУКЕМДАШ

Чыла комсомолец да комсомолка-шамычлан, чыла советский молодежлан

Сталин лӱмеш Автозаводысо самырык стахановец да специалист-шамычын Ленинско-Сталинский комсомолын XX идалыкше лӱмеш родина-авалан подаркым пуаш ӱжмыштлан чыла мемнан молодежь ушненыт. Тиде пӧлӧкыш самырык рвезе ден ӱдыр-шамыч родиналан, Ленин--Сталин большевик-шамыч партийлан мучашдымын йӧратымашыштым пыштеныт.

Миллион кугу да изи подарке-шамыч гыч ВЛКСМ XX идалыкаш замечательный фонд ышталтын.

Орджоникидзе лӱмеш Харьковский тракторный заводысо молодежь родина-авалан 74 гусеничный тракторым план деч утым поген. Тиде пӧлӧк заводысо пашазе, инженер да техник-шамыч чыла коллективын кидышт дене ышталтын. ВЛКСМ-ын XX ийжылан активный ямдылалтмашыже заводлан пытартыш жапыште первой гана тылзаш программым утыж дене темашыже пеш кугун полшен. Заводысо шуко цех, участке, бригаде-шамыч стахановский лийыныт.

Большевик-шамыч партий, тудын Ленинско—Сталинский Центральный Комитетше мемнам, молодежым эреак туныктат: зазнаватлаш огыл, сеҥымаш дене моктанаш огыл, сеҥымаш-шамычын вес уда могырышт уло, изиш шкемым успокоитлымаш тӧрлаташ лийдыме энгекышке конден кертеш.

Кок тылзе гыч элна сталинский кумышо пятилеткын кокымшо ийышкыже пура. У 1939 ийысе калык озанлык планым успешно темымаш шукыжым тиде ийысе нылымше кварталын планжым темен кертмаш гыч зависитла. Государственный кӱлешан тиде кугу пашаште эл ончылан, партий ончылан, правительство ончылан молодежын ответственностьшо кугу.

Ме мондаш лийдыме нарком Серго Орджоникидзе йолташын лӱмжым нумыше Харьковский тракторный заводын самырык стахановецше, специалистше-шамыч, чыла комсомолец да комсомолка-шамыч, чыла советский молодежь деке ВЛКСМ-ын XX идалыкше лӱмеш шарыме соревнованийыште ыштыме сеҥымашеш шогалаш огыл, маным ӱжмаш дене обратитлаш решитлышна. Ленинский комсомолын юбилейже кечын ВЛКСМ ЦК обращенийыштыже чыла комсомолец-шамыч деке родина-авалан подарке ыштымаште энергичный пашам ышташ ӱжын.

Ме шонена, родина-авалан эн чапле пӧлӧк пумаш—тиде ийысе озанлык планым жап деч ончыч темымаш да у стахановский ийым успешне тӱҥалмаш лиеш. Родина-авалан пӧлӧк пумаш—тиде мемнан боевой задаче-шамычым шуктымаш лиеш — декабрьыште пашам ноябрь деч сайын ышташ, шушаш ийыште пашам эртыше ий деч сай ышташ, стахановец-шамыч радамым шукемдаш, родинан виймым да обороноспособностьым пеҥгыдемдаш. Шке родина-авалан пӧлӧк-шамычым ямдылымаш самырык патриот-шамычын кугу движенийышт кызытсе гыч Ленинско-Сталинский комсомолын чапле традицийже лийже.

Ме мемнан родственный—Дзержинский лӱмеш Сталинградский тракторный да Сталин лӱмеш Челябинский тракторный завод-шамычым—тенийсе ийын пытартыш нылымше кварталжым успешно пыташ да у озанлык ийым чот ямдылалтын вашлияш социалистический соревнованийыш ӱжына. Великий Сталинский Конституцийым утвердитлыме кечым палемдышашлан конвеер гыч ноябрьский план деч утым шӱдӧ гусеничный тракторым луктащ ме обязатлалтына. Тиде, ВЛКСМ-н 20-шо идалык лӱмеш соревноватлымашын итогшым пеҥгыдемдымаште первой тошкалтыш лиеш.

Ме самырык железнодорожник-шамычым чыла шотденат ямдылалтын телым вашлияш да Сталинский Нарком Л. М. Кагановичын вуйлатымыже почеш Йошкар Армийын родной шольыжо — кӱртньӧ корно транспорт—кеҥежымсе семынак телымат пашам ыштен кертмашыш шуаш ӱжына.

Ме элын самырык угольщикше-шамычым ВКП(б) ЦК дене СССР Совнаркомын Кузнецкий, Подмосковный да моло угольный бассейн-шамыч нерген лукмо пунчалыштым большевистски шукташ ӱжына. Угольын ончыл мастерыштын паша опытыштым лӱддегызе шарыза, мланде шӱй лукмашыште цикличностьым пуртышаш верч кучедалза.

Самырык металлург-шамыч! Элналан план деч утым тӱжем тонн дене сталь да чугуным пуэна. Темдан деч мемнан заводын пашажат шукылан зависитла.

Ме чодраште пашам ыштыше молодежь деке чодра промышленностьым прорыв гыч луктащ ӱжмаш дене обращатлена.

Самырык текстильщик-шамыч! Темдан деч элна большевистский пашам вуча. Те тиде ийын пытартыш кварталыштыже эллан кӱсындам пӧртылтышаш улыда да шемер-шамычлан миллион метр дене сай качествам хлопчатобумажный тканьым пушаш улыда.

Мемнан чапле родинысе самырык йолташ, подруга-шамыч!

Эллан план деч утым трактор-шамычым, паровоз-шамычым, шуко тӱжем тонн угольым, нефтьым, киндым пуэна, тиде ийын пытартыш кварталжым большевистски завершитлена да у, 1939-се озанлык ийыш ӱшанен пурена. Шкенан элнам эше утларак пояным ыштена, тудым социализмын эше утларак неприступный крепостьым ыштена.

Орджоникидзе лӱмеш Харьковский тракторный заводын самырык стахановецше да специалистше-шамыч:

Тракторный цехын фрезеровщицаже **А. Прохненко**, тракторный цехын кугу конвеер начальник **Г. Лошкин**, литейный цехын стержневой отделенийын сборщицаже **Ф. Ленчина**, литейный цехын заливщикше **Ф. Даниленко**, литейный цехын формовщикше **И. Вирпатов**, литейный цехын заливщикше **Ф. Шуних**, литейный цехын обрубной отделений начальник **А. Ридный**, кузнечный цехын правщикше **С. Акимов**, кузнечный цехын фрезеровщикше **В. Попов**, тракторный цехын прессовщикше **Л. Радченко**, кузнечный цехын штампов щикше **Н. Овечников**, инструментальный цехын бригадирже **П. Полтавцев**, инструментальный цехын слесарьже **В. Ващенко**, инженер-конструктор **П. Попов**, инструментальный цехын мастерже **П. Лысак**, конструктор **И. Лейбсон**, моторный цехын заточницаже **Н. Чабанова**, инструментальный цехын конструкторжо **А. Иванцева**, инструменталный цехын инструкторжо **Д. Гармаш**, слесарь-бригадир-шамыч **А. Ветчинкин**, **Т. Бортновский**, токарь **Е. Ветчинкин**, слесарь **Н. Ходяева**, слесарь-бригадир **М. Коган**, тракторный цехын токарьже **И. Дыморец**, старший инженер-конструктор-шамыч **М. Седельников** да **Р. Волынская**, тракторный цехын слесарьже **Я. Скрынник**, тракторный цехын сверловщикше **Д. Тимченко**, тракторный цехын заточницаже **Н. Палюгина**, тракторный цехын шлифовщикше **П. Морозов**, тарторный цехын фрезеровщицаже **Ф. Гуревич**, тракторный цехын инструкторжо **М. Манилов**.

Йошкар-Оласе стройконторын стахановецше-шамыч. Снимкыште: (шола гыч пурлашке) комсомолец-шамыч И. М. Горохов ден М. И. Шмелев йолташ-шамыч. Нуно паша нормым 135 гыч 151 процент мартен темен шогат.

Фото М. Чуршуковын.

Пашам эше сайын ышташ тӱҥалына

Марийский комсомольский организацийым почетный грамота дене наградитлыме лӱмеш Йошкар-Ола „Труженица" артельыште митинг эртыш.

Митингыште ВЛКСМ комитет секретарь Губанова йолташ Марийский ВЛКСМ организацийым социалистический строительствыште активнын участвоватлымыжлан МАССР Верховный Совет президиум почетная грамота дене наградитлымыже нерген кутырыш. Митингыш толшо-шамыч тиде наградылан пеш чот куанымашыштым ончыктышт да МАССР Верховный Совет президиумлан кугу благодарностьым выражатлышт.

Награде лӱмеш митингыште участвоватлыше-шамыч тыгай решенийым приниматленыт:

„Большевистский бдительностьым эше кӱшкӧ нӧлталаш да калык тушман-шамычым решительно пыташ, вредительствын последствийжым йӧршеш ликвидироватлымашке уло вийым мобилизоватлаш.

Политический шинчымашым нӧлтен шогаш ВКП(б) Историйым келгын тунемаш виян ямдылалташ. Производствышто стахановский движений шарымаште авангардный рольым налын шогаш; производствышто шке специальностъ дене техникым сайын овладеватлен шогаш; оборонный пашам виянгдаш".

БОЛЬШЕВИЗМ ДЕНЕ ОВЛАДЕВАТЛАЛТЫНА

ВЛКСМ Марийский организацийым почетный грамота дене наградитлыме лӱмеш Йошкар-Ола марпромсоюзышто митинг эртаралте. Митингыште марпромсоюз да марпрофтехшкол коллективын чыла членыштат лийыныт. Митинг пеш кугу куанымаш да нӧлталмаш дене эртаралтын.

— Ме тиде кугу наградылан,—ойлалтеш резолюцийыште, — коммунистический большевик-шамыч партий да тудын вождьшо Сталин йолташ йыр эше чотырак сплотитлалтына, Маркс—Энгельс—Ленин—Сталинын трудыштым, ВКП(б) Историйым эше келгын тунемаш тӱҥалына, производствын техникшым сайын овладеватлен социалистический соревнований ден стахановский движенийым кӱлеш кӱкшӱтыш шындена. Оборонный пашалан тунемын элнан пеҥгыдын аралышыже лийына.

Добрецов.

Йошкар-Оласе 6-шо №-ан кыдалаш школышто тунемше-шамыч (шола гыч пурлашке): Голикова Л., Дмитриева В., Глазырина А., Ефимова И. да Солдаткина З. ВЛКСМ-ын XX идалык кечыжлан „Будь готов" значокым вышиватлат.

Фото М. Чуршуковын.

КОМСОМОЛЬСКИЙ ИЛЫШ

Йошкар-Оласе стройконторын чернорабочийже стахановец-комсомолец Шайхиев йолташ. Тудо нормым 150 процентлан тема.

Фото М. Чуршуковын.

Предложений-шамычым илышыш пуртат

„Чашкер" колхоз пеленсе первичный комсомольский организацийын (Куженгер район) отчетно-выборный погынымашешыже комсомольский комитетын пашажым чот критиковатлышт да тудым саемдаш полшышо ятыр практический мероприятий-шамычым ыштышт.

У комсомольский комитет да тудын секретарьже Мокеев йолташ комсомолец-шамычын замечанийыштым ушыш налын, чыла практический предложений шамычым шукташ пижын.

У комсомольский комитет политкружокын пашажым саемден. Кызыт кружок пропагандист дене комплектоватлыме да занятий тылзеш кум гана эрталтеш. Занятийыш чыла комсомолец-шамыч коштыт. Несоюзный молодежь дене ВЛКСМ устав да программым тунемаш организоватлыме. Кызыт 4 самырык ончыл колхозник ден колхозницам комсомолыш пуртымо.

М. Макматов.

НАКАЗЫМ ШУКТЕНА

Отчетно-выборный погынымашеш комсомолец-шамыч мемнан комсомольский комитетын пашажым пеш чот критиковатлышт. Кажне выступатлыше комитетлан умбакыже пашам саемдыме нерген ятыр предложенийым ыштышт. Эн утларакшым политико-воспитательный паша да стахановский движенийым шарымаш пашам начар ыштымылан критиковатлышт.

У комитет комсомолец-шамычын наказыштым шукташ чот пижын.

Эн ончыч политико-воспитательный пашам саемдымаш гыч тӱҥалын улына. Комсомольский комитет пелен политграмота кружокым организоватлыме. Тиде кружокыш тунемаш комсомолец-шамыч пеш кугу куанымаш да сайын ямдылалтын коштыт. Отчетно-выборный погынымаш деч вара икгана молодежлан лекцийым эртарен улына.

Тидын мартен комсомольский поручений йоҥгылыш пуалтын ыле. Южо комсомолец 2-3 поручений шуктен толын, а шукыштлан нимогай поручениям пуалтын огыл ыле. Кызыт поручений кажне комсомолецлан пуэн улына да шуктымыштым терген шогена.

Теве Мошкин йолташлан драмкружокым вуйлаташ пумо. Тиде кружок кок постановкым ш ы н д е н. Чугунов струнный кружокым вуйлата. Китаев, Лебедев, Осипов йолташ-шамычлан цехлаште йӱкын лудмашым эртараш пумо. Тыгак моло комсомолец-шамычат пырдыж газет редакторлан, Осоавиахим организаций руководительлан да моло пашамат ыштат. Мый ПВХО дене занятийым эртарем.

Нине кружоклашке да политучебыш несоюзный молодежымат шупшмо. Кызыт 4 самырык еҥым комсомол радамыш пуртышна.

Молодежь художественный книгам активын лудаш тӱҥалын. Лебедев кызыт „Тихий доным" лудеш. Горинов—„Кузе вурс шуаралтын" книгам лудеш.

ВЛКСМ-н ХХ-шо идалыкше вашеш шарыме социалистический соревнованийым пеҥгыдемдашлан да умбакыже социалистический соревнований ден стахановский движенийым эше кумдан шарашлан моло дежь дене лӱмын посна погынымашым эртарен улына. Тиде погынымашеш молодежь пашам эше сай ышташ обязательствым налын. Лишыл жапыште стахановец-шамычын опытыштым передаватлымашым эртарена.

Мемнан организацийыште комсомольский озанлык шаланымашке шуын ыле. Протоколла ургымо огыл ыле, нимогай учет лийын огыл ыле. Кызыт комсольский озанлыкыште порядкым ыштыме.

Ме комсомольский пашашке активым эреак шупшын шогена. Актив пашам саемдымаште кугун полша.

Трегубов,

Йошкар-Оласе мебельный фабрик пеленсе ВЛКСМ комитет секретарь.

Кузнецовский кыдалаш школын 9-ше классыште тунемше-комсомолка отличница Капа Иванова йолташ. (Йошкар-Ола район) Фото М. Чуршуковын.

Агитаций пашам ыштат

Тошто-Торʼял кыдалаш школысо комсомолец-шамыч (Торʼял район) „Ушемʼял", „1 май", Микоян лӱмеш колхозлаште колхозник-шамыч коклаште агитационно-массовый пашам эреак ыштат. Агитаторлан нине колхозлашке активный комсомолец-шамычым ойрымо. Нуно кастене ВКП(б) Историйым лудын умландарат, международный положений нерген, адак антирелигиозный теме дене беседым эртарат.

Егошин И. В.

Литературный кружокым организоватлыме

Петʼял пелэ кыдалаш школышто (Сотнур район) литературный кружокым организоватлышт. Кружокыш 35 еҥ возалте. Кружок вуйлатышылан Очетов йолташым сайлышт. Кызыт кружокышто Н. Островскийын „Кузе вурс шуаралтын" книгам лудын лончылат. Занятий тылзеш 3 гана лиеш.

Тарасов В. И.

У КОМИТЕТ ПАШАЛАН ПИЖЫН

Отчетно выборный погынымаш деч вара руководящий комсомольский пашаш ятыр у еҥ-шамыч толыныт. Нунын кокла гыч шукышт ончылно шогышо комсомольский пашам але умлен шуктен огытыл. Мо ыштышашым огыт шинче, садлан угыч пашаш толшо шамычлан полышым эреак пуман.

Куженгер кыдалаш школ первичный комсомольский организацийыште мыйым отчетно-выборный погынымашеш секретарьлан сайлышт. Тиде пашам мый кугун аклем.

Школысо организацийыште выбор мартен тунемше-шамыч коклаште политический воспитаний паша начар каен шоген. Несоюзный молодежь дене пашам кӱлеш семын ыштыме огыл. Сандене отчет жапыште 200 еҥган базе улмо ӱмбач 20 еҥгым велэ комсомолыш пуртымо.

Комитетын кызытсе задачыже — молодежь коклаште политический воспитаний пашам вияҥдаш да несоюзный молодежым комсомолыш шупшаш. Тиде задачым ВЛКСМ комитет тӱҥ пашажлан пыштен да тиде пашаш виян пижын. Классовод-комсомолец да комитет член-шамыч кызыт несоюзный молодежь дене пырля ВЛКСМ устав дене программым, комсомолын историйжым тунеммашым эртарат. Нунак политинформацийым эртараш тӱҥалыт.

Молодежь тыгай вопрос дене пеш кугун интересоватла. Комсомолыш пураш тудын желанийжат кугу. Тыге ме шкенан комсомол радамнам шукемден шогена.

В. Шубин.

Куженгэр район, Куженгер кыдалаш школысо ВЛКСМ комитет секретарь

Фашистский хищник-шамыч коклаште пуредалмаш

Фашистский хищник-шамыч Чехословакий ӱмбаке кержалтмышт годым дружно шогеныт. Но Чехословакийын сар деч посна сдатлымекыже хищник-шамыч коклаште Чехословакийым пайлышаш верч пуредалмаш лектын.

Фашистский Венгрий у требований-шамычым выдвигатлен: тудо Словакий ден Закарпатский Украиныште (Словакий дене Закарпатский Украина Чехословакийын автономный областьыштлан шотлалтыт) кумда мландым налаш тырша. Польша венгерский требованийым чот поддерживатла. Венгерский требований-шамыч шукталтыт гын, фашистский государстве-шамычын границыт ушналтыт ыле. Тидымак шукташ польский да венгерский фашист-шамыч тыршат.

Нигеланат секрет огыл: германский фашизм польский да венгерский мландымат поген налаш шона. Чехословакий добычо дене Германийын аппетитше пытен огыл. Германский захватчик-шамыч Чехословакийым польский да венгерский фашист-шамыч ден пырля грабитлат гынат, польский ден венгерский фашист шамыч Гитлерын нападенийже деч эреак шекланен шогат. Тидланак нуно германийын нападенийжылан пырля отпорым пуашлан ик границыш пураш тӧчат.

Италий прожорливый германский союзникше деч поляк ден венгерец шамыч дечат чот лӱдеш. Германский дене итальянский фашист-шамыч шкеныышт коклаште дружбышт нерген да „Берлин—Рим осьлан" (германо-итальянский сотрудничествым фашист-шамыч тыге лӱмдат) верный улмышт нерген чот кычкырат. Туге гынат, шке коклаштышт ӱшанымаш да икте-весышт деч эскерымаш койынак шога.

Тиде кычкырыме йӱкеш Германий Австрийым поген нале, итальянский границе декат чакырак лишемын. Чехословакийым пайлыме деч вара Германийлан юго-восточный Европыш, придунайский да балканский эллашке пураш кумда корно почылтын. Тыгак итальянский империалист-шамычат тиде элылам грабитлышашлан тушко шукертак пураш шоненыт. Титлан верчынак Германий польско-венгерский план деке пеш келшыдымын относитла, тиде план вашʼтареш шога.

Чехословацкий правительство берлинский указ почеш таклан огыл шижде гызе венгерский требований ваштареш пеҥгыдын шоган тӱҥалын. Чехословацкий деятель-шамычын тиде шотышто Берлиныш миймышт годым, туштo нунылан венгерский требований-шамычлан пешыжак уступчивый лияш огыл да польско-венгерский общий границым ыштымаште ваштареш шоган кӱшталтын. Теве молан, Чехословакий пытартыш жапыште захватчик-шамычлан нимогай сопротивленийым ыштыде, кызыт Венгрийын требованийжым отклонитлен.

Фашистский захватчик-шамыч станыште улшо келшыдымаш Центральный Европыштат положений им обостритлен. Венгрий икмыняр запасный ийготан шамычым мобилизоватлен да Чехословацкий граница воктен кугу войскам чумырен. Чехословацкий мландыдым шупшын налшашлан венгерский фашистский бандит-шамыч чӱчкыдын чехословацкий территорийыш налетым ыштылыт.

Польша шке велымже венгерский требованийым тӱрлӧ семын поддерживатла. Вес эл паша ден польский министр Бек лӱмын Румынийыш миен. Тудо Румыний венгерский требованийым поддерживатла, манын шонен. Тидлан Бек Чехословакий деч шупшын налме территорий гыч икмыняр мландым Румынийлан пуаш лийын.

Но Румыний шкежат германский да венгерский захватчик-шамыч деч эскерен шога. Чехословакийым грабитлымаште тудо участвовыатлаш келшен огыл.

Германий, Италий, Польша да Венгрий шкеныышт коклаште дружбышт да йӧратымашышт н е р г е н ӱшандарен шогат гынат, нунын коклаште Чехословакий добычий верч йыштт пуредалмаш уже тӱҥалын.

И. Борисов.

196

Международный шахматный турнир

6 ноябрь гыч международный шахматный турнир тӱҥалын. Первой кечын Файн (США) 31-ше ходышто Ботвинник деч (СССР) модын налын. Тӱнямбал экс-чемпион Эйве (Голландий) гроссмейстер Керес (Эстоний) дене ничьям ыштен. Флор ден Капабланка, тугак Алехин дене Файн ничьялан келшеныт.

8 ноябрьыште Гаага олаште матч-турнирын кокымшо туржо лийын. Файн Ржешевский деч модын налын. Ботвинник ден Керес ничьям ыштеныт, Эйве Флор деч модын налын. Алехин ден Капабланка ничьям ыштеныт.

Роттердамыште 10 ноябрьыште кумышо тур эртаралтын. Алехин ден Эйвен партийышт путырак интересный лийын. 41 ход гыч Алехин модын налын. Ботвинник 37 ходыштто Ржешевскийым сеҥен. Файн—Капабланка, Флор-Керес партий-шамыч ничья дене пытеныт.

МТС-ын эн сай трактористкаже

Шернур машино - тракторный станцийын ик ончыл трактористкаже Губина Евдокия СТЗ трактор дене тений 686 гектарым куралын. Пашам честный ыштымыжлан Губина 20 центнер киндым да 2.475 теҥге оксам налеш.

Иванов И.

Государственный полыш

„У кече" колхозын членже (Шернур район) Семенова Г. Г.-шым шочшым ончен кушта. Шуко икшыван улмыж дене кокымшо гана 2 тӱжем теҥге государственный полышым налын.

Тиде окса дене Семенова йолташ шочшыжлан вургемым наледен.

И. П.

Публиковатлыдыме юнкор серыш почеш

Садовин И. М. юнкор редакцийыш У-Тор'ял район „Сатер" колхозышто тулык йоча Яриков Викторлан материальный полышым огыт пу, манын увертарен ыле. Тергымеке материал чыныш лектын.

Яриков Викторлан материальный полышым ситышын пуашлан райпрокуратур „Сатер" колхоз правлений ден райисполком пеленсе собес отделлан предложитлен. Тидым шуктен шогымым эскераш роном обязатлыме.

КАПИТАЛИСТИЧЕСКИЙ ЭЛЛАШТЕ

Китайский калыкын героический армий командир-шамычым ямдылыме ик школышто. Снимкышто: курсант-шамыч стройышто. Фото Р. Карменын (Союзфото).

ИСПАНИЙЫН ГЕРОИЧЕСКИЙ МОЛОДЕЖШО

Испанийын героический молодежшо испанский республикын историйышкыже ятыр славный страница-шамычым возен.

1934 ийысе октябрьский бой опыт да октябрьский движений деч вара лийше реакций Испанийысе молодежлан иктыш ушнаш кӱлешыжым ончыктыш. 1936 ий 1-ше апрельыште Испанийысе коммунистический ден социалистический молодежь иктыш ушненыт да молодежын Об'единенный социалистический союзшым ыштеныт.

Испанийын революционный молодежшо Испанийын славный коммунистический партийже вуйлатыме дене шемер молодежын единствовжо верч образцово кучедалеш. Единством шалаташ тӧчышӧ, фашистлан ужалалтше троцкист кашак ваштареш непримиримо кучедал шога.

Об'единенный союзын радамыштыже пел миллион утла член шотлалтеш, нунын кокла гыч пелыже армийын да юж ден теҥгыз флотын боецше ден офицерже-шамыч улыт.

Социалистический молодежын Об'единенный союзшо вербовкым пеш вашке, чапле дисциплине да порядке дене эртарен. Ик мыняр кече гыч кугу молодежный дивизийым организоватлен. Тиде дивизийыш 16 ияш деч кӱшкӧ чыла молодежь добровольцлан пуреныт. Вербовочный пунктыш самырык кресаньык, пашазе - шамыч, спортивный организацийын членышт, анархист да моло-шамычат армийыш каяшлан вербоватлалташ толыныт.

Испанский республикын героический ӱдыр - шамычыштат рвезе-шамыч дечын шеҥгалан отыт код. Фронтыш кайыше самырык еҥ-шамычын производствыышто, яллаште, школлаште кодымо верыштым ӱдыр-шамыч заниматленыт. Нуно пашан социалистический методшым — соцсоревнованийым шарат. Производствышто, ял озанлыкыште шӱдӧ дене бригаде-шамыч стахановла пашам ыштат.

Республиканский правительство ден коммунистический партий молодежлан тунемаш чыла условийым ыштеныт. 1936 ий сентябрь тылзе гыч гына 10 тӱжем школым угыч почмо.

Испанский молодежь калыклан верный, фашистлан ненавистный духеш воспитатлалтеш. Тудо шкенжын храбростьшым, революционный боевой энтузиазмыжым чыла пашаштат ончыкта.

РОДИНА

Родина чаплын пеледын, волгалтын,
Рече онча, шӧртньӧ тӱсым шара.
Толкын куанже шемерым авалтыш,
Кажне пиаллан у мурым мура.

Пуыш вождь Сталин илаш чын
пиалым,
Пӱтынь шемерлан у кечым чӱктен.
Ончык лукто, чот таптыш элнажым,
Ок керт нигe родиннажым сеҥен.

Шӧртньӧ тӱс дене йӱла чот у кече,
Шокшым шаралын чыла калыклан.
Утлыш йӧршеш чыла калык уке гыч,
Лийын чыла шемер калык улан.

Муро куан дене шӱм гыч шочале,
Муро куатлын торашке шарла.
Муро шаралын йыр-ваш
шулдырлажым,
Модын чоҥештыш чечен кайыкла.

Сталинский тукым мура тиде мурым,
Муро тыгe шочеш элешна.
Тиде мур дене тушман шижеш
штыкым—
Муро мемнан моткоч грозный, виян.

Муро оркестр, эше тый куатлын,
Шергылтше муро торашке йыр-ваш.

Ончо кузе талын поезд кудале
Тиде кая Кривонос шӱм йолташ.
Шыде мардеж толкын пӧртӧ каваште,
Пыл ора-влакым ишен азыр гай.
Тыште пычкемыш тӱтанын
лоҥгаште
Чкалов чоҥештыш йӧршеш сокол гай.
Почын Донбасс мемналан уло
шӱмжым
Тудым штурмоватлыш Стаханов
виян.
Пӱтынь тӱняже пала тудын
лӱмжым,
У пашалектыш сеҥалтын мемнан.
Шурно сай шочын колхозный
пасушто,
Ший океанла шога ловыкалт.
Шарыш гигантский у мурым
пасушко
Тольо комбайн тыш йоҥгалт.
Пуыш чыла тидым партий да Сталин,
Родина партий вий дене пеледе чечен.
Родина ончык кая пеҥгыдемын пеш
талын,
Ленин ден Сталинын ойжым
шуктен.

ЧАЛАЙ ВАСЛИЙ.

Октябрь 1938 ий. Йошкар-Ола.

Народно-революционный армийын кугу сеҥымашыже-шамыч

Утайшань районышто (Шаньси провинцийын северо-восточный ужашыже) 8-й Народно-революционный армий ден китайский партизан-шамыч деч ик японский колонно кугу пораженийым чытен.

Китайский войска-шамыч 151 япон солдатым пленыш налыныт, 6 полевой орудийым, 30 пулеметым, 300 винтовкым да 100 имныым шупшын налыныт. Японец-шамыч велыште пеш шуко колшо да сусыргышо-шамыч улыт.

Японо-Манчжурский войскалаште восстаний

Ванцзяныште шогышо (Шаньси провинцийын южный ужашыже) Манчжоу-Гон войскалаштыже кугу антияпонский восстаний лийын. Китайский войска велыш японо-манчжурий войска гыч 2 тӱжем солдат вончен. Нуно шкенышт дене пырля 1000 винтовкым да 20 куштылго пулеметым конденыт.

Кемаль Ататюрк колен

10 ноябрьыште Турецкий республикын президентше Кемаль Ататюрк колен.

Республик президент функцийжым жапеш Великий национальный погынымаш председатель Абдулхалин Ренда ӱмбак пыштыме.

Исмет Иненю—турецкий республикын президентше

Анкара гыч увертарыме почеш, 11 ноябрьыште великий национальный собраний (парламент) турецкий республикын президентше постыш первой республиканский правительствын ожнысо премьержым Исмет Иненюм единогласно сайлен.

Исмет Иненю—у Турцийын пеш кугу деятельже. Тудын плодотворный деятельностьшо советско-турецкий келшен илымашым виянгдаш да пеҥгыдемдаш полшен.

„Жизнь СССР" фотовыставкын успехше

СССР-се Великий Октябрьский социалистический революцийын XXI идалыкаш пайремже лӱмеш Чунцинште (Китай) „Жизнь СССР" теме дене фотовыставке организоватлыме ыле. Первой кечыштак фотовыставкыште 20 тӱжем еҥ лийын.

Отв. редактор—
К. А. ЛЕНСКИЙ

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Иошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комната № 70, телефон № 90.

Упол. Главлита Мар. АССР А—908. Иошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата.